

การสำรวจไม้ต้นในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

มัทนภรณ์ ใหม่คามิ¹ พรรณวิภา พวงศรี¹ วัฒนา อัจฉริยะโพธา¹
ตีรณรรต ศรีสุนนท์² พิมพ์นารา นิลฤทธิ³ นฤมล ธนานันต์^{1*}

Received : February 9, 2019

Revised : April 26, 2019

Accepted : May 31, 2019

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เป็นสถานศึกษาที่ปลูกพรรณไม้ต่าง ๆ เพื่อให้ร่มเงา ปรับภูมิทัศน์ และเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชนเมือง นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยดำเนินงานเป็นศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. ดังนั้นจึงได้มีโครงการสำรวจชนิดและจำนวนของไม้ต้นภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลพื้นฐานของพรรณไม้ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจพื้นที่ และศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาเพื่อระบุชนิดของพืช ผลการสำรวจพบว่าภายในมหาวิทยาลัยมีไม้ต้น (Tree) ที่ปลูกและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งสิ้น 23 วงศ์ 65 ชนิด โดยพบไม้ต้นในวงศ์ FABACEAE มากที่สุดถึง 13 ชนิด รองลงมาได้แก่วงศ์ BIGNONIACEAE และ MORACEAE ซึ่งมีจำนวนชนิดเท่ากันคือ 7 ชนิด จากการแบ่งพื้นที่สำรวจเป็น 5 พื้นที่พบว่าบริเวณสนามกีฬาถึงบ้านพักบุคลากรเป็นพื้นที่ที่พบชนิดของไม้ต้นมากที่สุด 43 ชนิดจากทั้ง 65 ชนิด โดยในภาพรวมของพื้นที่ทั้งหมดของมหาวิทยาลัยพบว่ามีราชพฤกษ์ (*Cassia fistula* L.) เป็นไม้ต้นระดับสูงที่พบมากที่สุด โดยพบทั้งสิ้น 447 ต้น เนื่องจากเป็นต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย ส่วนไทรทอง (*Ficus microcarpa* L. f.) เป็นไม้ต้นขนาดกลาง-ใหญ่ที่พบมากที่สุดเนื่องจากมีการปลูกอย่างหนาแน่นเพราะนิยมปลูกเป็นรั้ว และริมถนนมีจำนวน 1,532 ต้น ไม้ต้นสามารถเพื่อช่วยสร้างความร่มรื่น ปรับภูมิทัศน์ ตลอดจนเป็นไม้ผลเพื่อใช้บริโภค ที่สำคัญพรรณไม้เหล่านี้ยังเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งพืชและการปรับภูมิทัศน์ เพื่อในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ความหลากหลายของพรรณไม้แก่ประชาชน บุคลากร และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

คำสำคัญ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ พืช ไม้ต้น

¹ อาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี e-mail: mattanaporn@vru.ac.th phanwipa@vru.ac.th wattana@vru.ac.th narumol394@gmail.com

² อาจารย์หลักสูตรการป้องกันภัยพิบัติและบรรเทาสาธารณภัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี e-mail: treeranut@vru.ac.th

³ เจ้าหน้าที่หลักสูตรเทคโนโลยีชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี e-mail: somnuk@vru.ac.th

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: narumol394@gmail.com

A SURVEY OF TREE IN VALAYA ALONGKORN UNIVERSITY UNDER THE ROYAL PATRONAGE, PATHUM THANI

Mattanaporn Maikami¹ Phanwipa Pangsri¹ Watthana Atchariyaphotha¹
Treeranut Srisunont² Phimnara Nilrit³ Narumol Thanananta^{1*}

Abstract

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum thani is an educational institute that plants varieties of plant in order to shade, landscape and increase green space to the urban area. Moreover, the university has been operating on Plant Genetic Conservation Project under the Royal Initiation of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn (RSPG) as an RSPG Coordination Centre. Consequently, there was the survey project of type and number of trees in the university in order to increase the fundamental information of plants that can be applied in other related fields. The method was a survey around the area and a study plant morphology for plant identification. The survey result demonstrated that in the university consist of the tree both planted and naturally grown 23 families 65 species. The kind of tree in FABACEAE was found the highest 13 species. The subordinate kind of plant was BIGNONIACEAE and MORACEAE that found 7 species. The exploration area was divided into 5 area. It showed that the area from the athletic stadium to the staff accommodation was found the greatest of tree species. The tree was detected 43 species from all 65 species. The entire area of the campus, Golden shower (*Cassia fistula* L.) was a tall plant that the largest number found. It was found 447 trees because the plant was the university symbolic tree. Chinese banyan (*Ficus microcarpa* L. f.) was a medium plant-large that the largest number found because these trees are densely planted due to popular for fence and along the street. It was found 1,532 trees. The tree was capable of shading, landscaping and consuming fruit. Importantly, these plants were also a part of the various learning and teaching that related to plant and landscape. Furthermore, the plant was able to create a knowledge, understand and consciousness of plant diversity conservation to the people, staff and students in the university.

Keywords : Valaya Alongkorn Rajabhat University, plant, tree

¹ Lecturer of Biotechnology Program, Faculty of Science and Technology, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, e-mail: e-mail: mattanapom@vru.ac.th phanwipa@vru.ac.th wattana@vru.ac.th narumol394@gmail.com

² Lecturer of Disaster Management and Public Hazard Mitigation Program, Faculty of Science and Technology, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, e-mail: teachercom@hotmail.com

³ Officer of Biotechnology Program, Faculty of Science and Technology, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, e-mail: somnuk@vru.ac.th

* Corresponding author, e-mail: narumol394@gmail.com

บทนำ

มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่ต้องการบรรยากาศในการเรียนรู้ สอดคล้องกับผังหลักของมหาวิทยาลัย จึงมีความสำคัญ เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีการใช้งานยาวนาน และมีการขยายตัว นอกจากนั้นไม้ต้นยังได้รับความนิยมนำมาใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม (landscape architecture) เนื่องจากปลูกและดูแลรักษา ง่าย เจริญเติบโตเร็ว สวยงาม เป็นฉากบังสายตา ให้ร่มเงา ช่วยลดอุณหภูมิ เพิ่มคุณภาพอากาศ ลดผลกระทบทางด้านเสียง (กฤษฎา ประเสริฐสิทธิ, ม.ป.ป; ปารณ ชาทกุล, 2553) ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่ที่มีพรรณไม้ปลูกเพื่อปรับภูมิทัศน์ของ ของมหาวิทยาลัยให้มีความสวยงาม โดยมีการผสมผสานพรรณไม้เป็นจำนวนมาก ทั้งไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย ไม้คลุมดิน ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักเป็นพรรณไม้ที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์แล้ว ซึ่งพรรณไม้ในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายสูง โดยลักษณะของพันธุ์ไม้แต่ละชนิดนั้นแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับพันธุ์กรรมและสิ่งแวดล้อม หากแบ่งตามลักษณะของลำต้นสามารถแบ่งออกได้เป็น ไม้ยืนต้น (trees) ไม้พุ่ม (shrubs) ไม้คลุมดิน (ground cover) และ ไม้เลื้อย (vines) (เอี่ยมพร วิสมหมาย และคณะ, 2540) อย่างไรก็ตาม การทราบชื่อ ชนิด และจำนวนพรรณไม้ต่าง ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนบริหารจัดการพื้นที่ และการออกแบบภูมิทัศน์ เช่น การสร้างอาคาร การจัดสวน การดำเนินการเหล่านี้จำเป็นต้องบริหารพื้นที่เพื่อไม่ให้กระทบกับสภาพแวดล้อม เดิม และยังช่วยอนุรักษ์พรรณไม้เดิมของมหาวิทยาลัยอีกด้วย เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือ อพ.สธ.ที่ มหาวิทยาลัยเริ่มโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 และยังคงดำเนินงานเป็นศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. ยิ่งต้องคำนึงถึง การปลูกฝังความตระหนักรู้คุณค่าทรัพยากรพืชของบุคลากร นักเรียน นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย โดยเริ่มจาก จุดเล็กๆที่อยู่รอบตัว จึงเป็นที่มาของ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของพรรณไม้ต้นที่พบ และจำนวน ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ในการที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในงาน ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นการสร้างและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ความหลากหลายของพรรณไม้แก่ประชาชน บุคลากร และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยฯ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของพรรณไม้ต้น และจำนวนที่พบภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การตรวจเอกสารและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะสังคมพืช
2. การสำรวจ ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ในภาคสนาม
 - 2.1 เก็บข้อมูลพรรณไม้ด้วยการสำรวจพื้นที่ทั้ง 86 ไร่ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี (ภาพที่ 1) โดยกำหนดบริเวณในการศึกษาเป็น 5 บริเวณ คือ ประตุมหาวิทยาลัยถึงถนนหน้าศูนย์อาหาร ศูนย์อาหารถึงถนนหน้าเรือนไทย บริเวณเรือนไทยถึงหอพักเพทาย โรงยิมเนเซียม 3 หอพักนักศึกษาถึงบางส่วนของบ้านพักบุคลากร และบริเวณสนามกีฬาถึงบ้านพักบุคลากร นอกจากนั้นภายในแต่ละบริเวณยังแบ่งออกเป็น 9 แปลงย่อยเท่า ๆ กัน โดยการสำรวจจะหวางเดือนมิถุนายน ถึงธันวาคม 2560

2.2 ถ่ายภาพพรรณไม้ ศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา ตรวจสอบหาชนิด ชื่อวงศ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ จากเอกสารต่าง ๆ เช่น ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (เต็ม สมิตินันท์, 2557) คู่มือจำแนกพรรณไม้ (ก่องกานดา ชยามฤต, 2545) ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ 1-3 (ก่องการดา ชยามฤต, 2548: 2550: 2551) ระบุวิธานพืชจากหนังสือพรรณพฤกษชาติประเทศไทย บทความ และเอกสารทางพฤกษศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นไม้ป่ายืนต้นของไทย 1 (เอื้อมพร วิสมหมาย และปณิฐาน แก้วดวงเทียน, 2552) หรือสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพืช

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่มา: Google earth.com

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการสำรวจชนิดพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 5 พื้นที่ พบไม้ต้น (tree) ในพื้นที่ศึกษาที่ปลูกและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทั้งหมด 65 ชนิด 3,904 ต้น 23 วงศ์ โดยชนิด จำนวน และวงศ์ของพรรณไม้แต่ละชนิดในแต่ละบริเวณแสดงตามตารางที่ 1 โดยพบไม้ต้นในวงศ์ FABACEAE มากที่สุด 13 ชนิด รองลงมาได้แก่วงศ์ BIGNONIACEAE และ MORACEAE ซึ่งมีจำนวนชนิดเท่ากันคือ 7 ชนิด ส่วนวงศ์ MYRTACEAE พบไม้ต้น 4 ชนิด ในขณะที่วงศ์ ANACARDIACEAE, CALOPHYLLACEAE, DIPTEROCARPACEAE, LYTHRACEAE, MELIACEAE, SAPOTACEAE มีจำนวนไม้ต้น 3 ชนิด วงศ์ RUBIACEAE และ LECYTHIDACEAE พบไม้ต้น 2 ชนิด ส่วนวงศ์ที่พบพรรณไม้เพียง 1 ชนิดมี 10 วงศ์ ได้แก่ APOCYNACEAE, CASUARINACEAE, CUPPRESSACEAE, DILLENIACEAE, ELAEOCARPACEAE, GENTIANACEAE, LAMIACEAE, MAGNOLIACEAE, RUTACEAE และ SAPINDACEAE เมื่อพิจารณาจำนวนต้นของไม้ต้นพบว่า ไทรทอง (*Ficus microcarpa* L. f.) เป็นไม้ต้นที่มีพบมากที่สุด โดยพบมากถึง 1,532 ต้น

รองลงมาคือราชพฤกษ์ พบจำนวน 447 ต้น จากพื้นที่สำรวจทั้ง 5 บริเวณจะพบชนิดของไม้ต้น 29 37 29 27 และ 43 ชนิด ตามลำดับ

ไม้ต้น (tree) ซึ่งมีลักษณะเป็นลำต้นลำเดี่ยว สูงมากกว่า 6 เมตร เจริญเติบโตตั้งตรงขึ้นไปเป็นอิสระ โดยไม่ต้องอาศัยพาดพิงวัสดุอื่น ๆ ในการเจริญเติบโตและมีการแตกกิ่งก้านสาขาแผ่ทางด้านบนต้นในระดับสูง มีอายุมากกว่า 1 ปี และมีลักษณะอยู่ 2 ชนิด คือเป็นไม้เนื้ออ่อนหรือไม้เนื้อแข็ง และมีรูปร่างแตกต่างกัน (เอื้อมพร วิสมหมาย และคณะ, 2540) ไม้ต้นจะมีขนาดค่อนข้างใหญ่ แข็งแรง ทนทาน ยังช่วยสร้างความร่มรื่นและให้ร่มเงาแก่อาคาร เมื่อพิจารณาแต่ละพื้นที่จะพบว่าบริเวณที่ 1-5 โดยบริเวณที่ 5 เป็นสนามกีฬาถึงบ้านพัก บุคลากรเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของไม้ต้นมากที่สุด โดยมีมากถึง 43 ชนิด จากชนิดไม้ต้นทั้งหมด 65 ชนิด อาจเกิดจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยปลูกต้นไม้ภายในบริเวณบ้านพัก และไม้ต้นที่พบในบริเวณหลายชนิดเป็นไม้ผลที่สามารถรับประทานได้ที่พบได้น้อย หรือไม่พบเลยในบริเวณอื่น เช่น กระท้อน ขนุน ชมพู่มะกอกน้ำ มะขาม มะตูม มะม่วง มะยงชิด สอดคล้องกับ ปารณ ชาตกุล (2553) ที่รายงานว่าตามบ้านพักอาศัยมักปลูกไม้ผลสำหรับรับประทานและสามารถนำไปใช้งานได้ หรือเป็นไม้มงคลตามความเชื่อ

ไม้ต้นในวงศ์ FABACEAE เป็นวงศ์ที่มีจำนวนชนิดที่สามารถพบได้มากที่สุดใ้มหาวิทยาลัยเนื่องจากพืชวงศ์นี้ประกอบด้วยอนุวงศ์ (Subfamily) ย่อย 3 อนุวงศ์ ได้แก่ LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE พืชที่ดอกมีลักษณะคล้ายดอกราชพฤกษ์ LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE พืชที่ดอกมีลักษณะคล้ายดอกกระถิน และ LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE พืชที่ดอกมีลักษณะคล้ายดอกถั่ว ราชพฤกษ์เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ (ความสูง 8-15 เมตร) (เอื้อมพร วิสมหมาย และคณะ, 2540) ที่พบมากที่สุด โดยพบเป็นจำนวน 447 ต้น เนื่องจากราชพฤกษ์เป็นต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัยจึงมีการปลูกเป็นจำนวนมากในทุก ๆ พื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งราชพฤกษ์มีช่อดอกสวยงามสีเหลืองห้อยลงยาวประมาณ 20-60 เซนติเมตร (สำนักงานหอพรรณไม้, 2559) ส่วนไทรทองเป็นไม้ต้นขนาดกลาง-ใหญ่ (ความสูง 5-10 เมตร) (เอื้อมพร วิสมหมาย และคณะ, 2540) ที่พบจำนวนต้นมากที่สุด เนื่องจากการจัดสวนนิยมปลูกไทรทองให้เป็นไม้พุ่ม ไม้แนวรั้วและตามแนวทางเดินมากกว่าการปลูกให้เป็นไม้ยืนต้น (วรรณา แต่, 2548) จึงต้องใช้จำนวนมากเพื่อให้พุ่มแนวรั้วมีความสวยงาม นอกจากนั้นเอื้อมพร วิสมหมาย และคณะ (2540) แนะนำว่าควรปลูกไทรทอง 12 ต้นต่อพื้นที่หนึ่งตารางเมตร

ตารางที่ 1 จำนวนไม้ต้นแต่ละพื้นที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยจำแนกตามชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ และวงศ์

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	จำนวนไม้ต้นในแต่ละพื้นที่ (ต้น)					รวม
				1	2	3	4	5	
1	กระถินณรงค์	<i>Acacia auriculiformis</i> A. Cunn. ex Benth.	FABACEAE	3	5	0	7	6	21
2	กระเทียม	<i>Santalum koetjiae</i> (Burm. f.) Merr.	MELIACEAE	0	0	0	0	3	3
3	กระดังงา	<i>Calophyllum inophyllum</i> L.	CALOPHYLLACEAE	0	0	2	0	0	2
4	กระพี้จั่น	<i>Millettia brandisiana</i> Kurz	FABACEAE	0	0	6	0	0	6
5	ก้านกระ	<i>Eugenia fragrans</i> Roxb.	GENTIANACEAE	0	0	2	0	1	3
6	กร่าง	<i>Ficus altissima</i> Blume	MORACEAE	2	0	0	4	0	6
7	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam.	MORACEAE	0	3	0	1	11	15
8	ช่อย	<i>Streblus asper</i> Lour.	MORACEAE	19	4	0	0	1	24
9	ขี้เหล็ก	<i>Senna siamea</i> (Lam.) H. S. Irwin & Barmeby	FABACEAE	1	6	0	9	17	33
10	แคนา	<i>Dalichandione serrulata</i> (Wall. ex DC.) Seem.	BIGNONIACEAE	0	1	11	0	5	17
11	แคแสด	<i>Spathodea campanulata</i> P. Beauv.	BIGNONIACEAE	0	1	0	0	0	1
12	จิกนมยาน	<i>Barringtonia macrocarpa</i> Hassk.	LECYTHIDACEAE	0	0	1	0	0	1
13	จำปี	<i>Magnolia xalba</i> (DC.) Figlar	MAGNOLIACEAE	1	1	0	1	4	7
14	จามจุรี	<i>Albizia saman</i> (Jacq.) Merr.	FABACEAE	0	5	5	21	7	38
15	ชมพู	<i>Syzygium</i> sp.	MYRTACEAE	1	0	0	3	3	7

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	จำนวนไม้ต้นในเขตพื้นที่ (ต้น)					รวม
				1	2	3	4	5	
16	ขามทุปี่ทุปี่	<i>Tabebuia rosea</i> (Bertol.) Bertero ex A. DC.	BIGNONIACEAE	3	7	1	10	12	33
17	ตะเคียนทอง	<i>Hopea odorata</i> Roxb.	DIPTEROCARPACEAE	0	0	0	0	2	2
18	ตะแบก	<i>Lagerstroemia floribunda</i> Jack var. <i>cuspidata</i> C. B. Clarke	LYTHRACEAE	1	26	19	34	5	85
19	ทองกวาว	<i>Butea monosperma</i> (Lam.) Taub.	FABACEAE	7	5	0	0	0	12
20	ทองกลางสาย	<i>Erythrina variegata</i> L.	FABACEAE	0	1	3	0	0	4
21	ไทรทอง	<i>Ficus microcarpa</i> L. f.	MORACEAE	1532	0	0	0	0	1532
22	ไทรช้อยใบแหลม	<i>Ficus benjamina</i> L.	MORACEAE	2	25	2	6	3	38
23	นมตรี	<i>Peltophorum pterocarpum</i> (DC.) Backer ex K. Ileyne	FABACEAE	47	16	8	0	8	79
24	บุษราคัม	<i>Mesua ferrea</i> L.	CALOPHYLLACEAE	0	0	1	0	0	1
25	ประดู่บ้าน	<i>Pterocarpus indicus</i> Willd.	FABACEAE	55	33	2	8	175	273
26	ปื	<i>Millettia tonkinensis</i> L. f.	BIGNONIACEAE	14	15	2	4	12	47
27	ปืทอง	<i>Radermachera hainanensis</i> Merr.	BIGNONIACEAE	0	0	0	0	1	1
28	แมงลักขาว	<i>Colistemon lanceolatus</i> (Sm.) Sweet	MYRTACEAE	0	5	0	0	0	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	จำนวนไม้ต้นในเขตพื้นที่ (ต้น)					รวม
				1	2	3	4	5	
29	พะยุง	<i>Dalbergia cochinchinensis</i> Pierre	FABACEAE	1	0	0	0	0	1
30	พะยอม	<i>Shorea roxburghii</i> G.Don	DIPTEROCARPACEAE	0	0	1	0	0	1
31	พิกุล	<i>Mimusops elengi</i> L.	SAPOTACEAE	20	2	6	25	3	58
32	พุดน้ำบุศย์	<i>Gardenia carinata</i> Wall. ex Roxb.	RUBIACEAE	0	0	1	0	0	1
33	โพธิ์นก	<i>Ficus rumphii</i> Blume	MORACEAE	0	4	1	8	11	24
34	มะรอกน้ำ	<i>Elaeocarpus hygrophilus</i> Kurz	ELAEOCARPACEAE	0	0	0	4	3	7
35	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> L.	FABACEAE	0	3	2	8	60	73
36	มะขวิด	<i>Limonia acidissima</i> L.	RUTACEAE	0	0	1	0	0	1
37	มะตาด	<i>Dillenia indica</i> L.	DILLENIACEAE	0	0	0	0	1	1
38	มะตูม	<i>Aegle marmelos</i> (L.) Corb. ex Roxb.	RUTACEAE	0	0	0	0	1	1
39	มะม่วง	<i>Mangifera indica</i> L.	ANACARDIACEAE	0	28	3	30	32	93
40	มะขงจืด	<i>Brouea oppositifolia</i> (Roxb.) Meisn.	ANACARDIACEAE	0	0	0	0	1	1
41	มะขอกก้านใบใหญ่	<i>Swietenia macrophylla</i> King	MELIACEAE	28	13	0	8	3	52
42	ยางอินเดีย	<i>Ficus elastica</i> Roxb. ex Hornem	MORACEAE	0	2	0	0	0	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	จำนวนไม้ต้นในพื้นที่ (ต้น)					รวม
				1	2	3	4	5	
43	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb. ex G. Don	DIPTEROCARPACEAE	0	0	0	0	13	13
44	ยูคาลิปตัส	<i>Eucalyptus</i> sp.	MYRTACEAE	0	0	0	0	1	1
45	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i> L.	FABACEAE	92	63	90	177	25	447
46	ตะมุต	<i>Manilkara zapota</i> (L.) P. Raven	SAPOTACEAE	0	0	0	0	1	1
47	ตะมุตเขมร	<i>Pouteria campechiana</i> (Kuntb) Baehni	SAPOTACEAE	0	0	0	0	1	1
48	ลำไย	<i>Dioscorea longan</i> Lour. var. <i>longan</i> .	SAPIINDACEAE	0	1	0	2	1	4
49	สนประติพัทธ์	<i>Casuarina junghuhiana</i> Miq.	CASUARINACEAE	0	3	2	0	0	5
50	สนมังกร	<i>Juniperus chinensis</i> L.	CUPPRESSACEAE	13	0	0	0	0	13
51	สัก	<i>Tectona grandis</i> L. f.	LAMIACEAE	0	0	0	0	1	1
52	สะเดา	<i>Azadirachta indica</i> A. Juss.	MELIACEAE	15	1	1	5	10	32
53	สัตบรรณ	<i>Alistonia scholaris</i> (L.) R. Br.	APOCYNACEAE	3	31	24	6	5	69
54	สารภี	<i>Mimosa slameis</i> (Miq.) T. Anderson	CALOPHYLLACEAE	0	2	0	0	0	2
55	สาละลังกา	<i>Couroupita guianensis</i> Aubl.	LECYTHIDACEAE	0	0	6	0	3	9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	จำนวนไม้ต้นในแต่ละพื้นที่ (ต้น)					รวม
				1	2	3	4	5	
56	เสลา	<i>Lagerstroemia loudonii</i> <u>Telsim. & Bind.</u>	LYTHIRACEAE	40	5	0	0	0	45
57	ศรีตรัง	<i>Jacaranda obtusifolia</i> <u>Bonal.</u>	BIGNONIACEAE	3	2	0	0	0	5
58	ห้า	<i>Syzylum cumini</i> (L.) <u>Skeels</u>	MYRTACEAE	1	2	0	13	6	22
59	หางนกยูงฝรั่ง	<i>Delonix regia</i> (Bojer ex Hook.) <u>Raf.</u>	FABACEAE	6	18	1	1	0	26
60	ทุกระจง	<i>Terminalia ivanensis</i> A. Chev.	COMBRETACEAE	44	47	7	18	9	125
61	ทุกวาง	<i>Terminalia catappa</i> L.	COMBRETACEAE	2	5	5	5	4	21
62	เหียง	<i>Barkia timorana</i> (DC.) <u>Meir.</u>	FABACEAE	0	3	0	0	0	3
63	เหลืองปี่ดียวอร์	<i>Roseodendron glanhei</i> (-smithii) (Rose) Miranda	BIGNONIACEAE	0	5	1	0	2	8
64	อินทนิล	<i>Lagerstroemia speciosa</i> (L.) Pers.	LYTHIRACEAE	133	0	0	0	0	133
65	อโศกเทศมบลูบรีด	<i>Monoon longifolium</i> (Sonn.) B. Xue & R. M. K. Saunders	ANNONACEAE	75	20	20	185	6	306
	รวม			2164	419	239	603	479	3904

สรุป

จากการสำรวจชนิดพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 5 บริเวณ พบพรรณไม้ทั้งหมด 65 ชนิด 3,904 ต้น 23 วงศ์ โดยพบพรรณไม้ในวงศ์ Fabaceae มากที่สุด 13 ชนิด รองลงมาได้แก่วงศ์ BIGNONIACEAE และ MORACEAE ซึ่งมีจำนวนชนิดเท่ากันคือ 7 ชนิด ราชพฤกษ์ (*Cassia fistula* L.) เป็นไม้ต้นที่พบมากที่สุด โดยพบทั้งสิ้น 447 ต้น บริเวณสนามกีฬาถึงบ้านพักบุคลากรเป็นพื้นที่ที่พบชนิดของไม้ต้นมากที่สุด 43 ชนิด

เอกสารอ้างอิง

- ก่องกานดา ชยามฤต. (2545). **คู่มือจำแนกพรรณไม้**. กรุงเทพฯ : หอพรรณไม้ กรมป่าไม้.
- _____. (2550). **ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้**. กรุงเทพฯ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- _____. (2550). **ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ 2**. กรุงเทพฯ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- _____. (2551). **ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ 3**. กรุงเทพฯ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- กฤษดา ประเสริฐสิทธิ. (ม.ป.ป.). “**ป่าไม้ในเขตเมืองในมุมมองของภูมิสถาปัตย์**”. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://forprod.forest.go.th/forprod/techtransfer/document /document/คู่มือฝึกอบรม/รุกรกร/ป่าไม้ในเขตเมืองในมุมมองของภูมิสถาปัตย์.pdf>. (2561, 1 พฤศจิกายน)
- จันทร์จิรา ตรีเพชร. (2559). ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชพรรณไม้ยืนต้น เพื่อการจัดการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. **วารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์**. 3(2): 33-47
- ปารณ ชาตกุล. (2553). ต้นไม้ใหญ่ : ความนิยมในงานภูมิสถาปัตยกรรมของประเทศไทย ช่วง 30 ปีที่ผ่านมา. **วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 59: 131-140.
- วรรณมา แต่. (2548). **ไม้ประดับสวน**. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- วิสุทธิ ไบไม้. (2545). **วิวัฒนาการ มนุษย์ และความหลากหลายทางชีวภาพ** รวมบทความวิชาการ. ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร.
- เต็ม สมิตินันท์. (2557). **ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- สำนักงานหอพรรณไม้. (2559). **สารานุกรมพืชในประเทศไทย (ฉบับย่อ) : เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 60 พรรษา**. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- สุภัทตรา อ่อนศรี. (2550). **การสำรวจความหลากหลายพันธุ์ไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ**. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
- เอี่ยมพร วิสมหมาย และคณะ. (2540). **พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม (Plants for landscape architecture in Thailand)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- _____ และปณิธาน แก้วดวงเทียน. (2552). **ไม้ป่ายืนต้นของไทย 1**. กรุงเทพฯ : เอช เอ็น กรุ๊ป จำกัด.